

PARDUS İÇİN BİLİNMESİ GEREKEN TEMEL APT KOMUTLARI

Apt (Advanced Package Tool), Debian tabanlı Linux dağıtımlarında (Pardus, Ubuntu, Mint vb.) paket yönetimi için kullanılan güçlü bir komut satırı aracıdır. Modern ve önerilen apt komutu, daha eski apt-get ve apt-cache komutlarının işlevlerini daha sade ve kullanıcı dostu bir arayüzde birleştirir.

Sistem Güncelleme ve Senkronizasyon

Komut	Eski Karşılığı	Açıklama
sudo apt update	apt-get update	Paket Listesini Günceller. /etc/apt/sources.list dosyasında tanımlı olan yazılım depolarından mevcut paketlerin ve yeni sürümlerin listelerini (veritabanını) indirir. Kurulum yapmaz, sadece bilgi dosyasını günceller.
sudo apt upgrade	apt-get upgrade	Kurulu Paketleri Yükseltir. update komutu ile indirdiğiniz listelere göre, şu anda kurulu olan paketleri yeni sürümlerine yükseltir. Önemli: Yeni bağımlılık gerektiren paketleri kurar, ancak mevcut paketleri kaldırmaz ve bağımlılık çatışması riski olan yükseltmeleri atlar. Bu, genellikle daha güvenli bir yükseltme yöntemidir.
sudo apt full-upgrade	apt-get dist-upgrade	Tam Sistem Yükseltmesi. upgrade komutuna ek olarak, bağımlılık değişikliklerini çözmek için gerekirse mevcut paketleri kaldırabilir veya yeni paketler kurabilir. Büyük sürüm yükseltmeleri (örneğin Ubuntu 22.04'ten 24.04'e geçiş) için kullanılır.

Paket Kurulumu ve Kaldırılması

Komut	Eski Karşılığı	Açıklama
sudo apt install [paket_adi]	apt-get install	Paketi Kurar. Belirtilen paketi ve kurulum için gerekli olan tüm bağımlılıkları otomatik olarak depolarınızdan indirir ve kurar. Aynı anda birden fazla paket kurmak için aralarına boşluk bırakarak listeleyebilirsiniz.
sudo apt install ./paket.deb	dpkg -i	Yerel .deb Dosyasını Kurar. İndirdiğiniz yerel bir .deb dosyasını kurarken, apt otomatik olarak gerekli bağımlılıkları (eğer depolarda varsa) bulur ve kurar.
sudo apt remove [paket_adi]	apt-get remove	Paketi Kaldırır (Yapılandırma Dosyaları Kalır). Belirtilen yazılımı kaldırır ancak gelecekte tekrar kurmanız ihtimaline karşı yapılandırma (ayarlar) dosyalarını sisteminizde bırakır.
sudo apt purge [paket_adi]	apt-get purge	Paketi Tamamen Kaldırır. Belirtilen yazılımı ve tüm yapılandırma dosyalarını sistemden temizler.
sudo apt autoremove	apt-get autoremove	Gereksiz Bağımlılıkları Temizler. Daha önce bir paket kurulurken otomatik olarak kurulan, ancak artık sistemdeki hiçbir paketin ihtiyaç duymadığı "gereksiz" bağımlılık paketlerini kaldırır. remove veya purge işleminden sonra sistem temizliği için çok önemlidir.

Paket Bilgisi ve Arama

Komut	Eski Karşılığı	Açıklama
apt search [anahtar_kelime]	apt-cache search	Depolarda Arama Yapar. Belirtilen anahtar kelimeyi paket adında veya kısa açıklamasında içeren tüm paketleri listeler.
apt show [paket_adı]	apt-cache show	Detaylı Paket Bilgisi. Bir paketin tam adını, sürümünü, bağımlılıklarını, boyutunu, açıklamasını ve hangi depodan geldiğini gösterir.
apt list	(Karşılığı yok)	Depolardaki tüm paketleri listeler. Genellikle filtrelenerek kullanılır (aşağıdaki örnekler).
apt list --installed	dpkg -l	Kurulu Paketleri Listeler. Sisteminizde şu anda kurulu olan tüm paketleri listeler. apt list --installed > liste.txt komutu ile tüm kurulu paketleri metin editöründe görebilirsiniz.
apt list --upgradable	(Karşılığı yok)	Yükseltme (upgrade) için yeni sürümü mevcut olan tüm paketleri listeler.

Sistem Bakım ve Temizlik

Komut	Eski Karşılığı	Açıklama
sudo apt clean	apt-get clean	Önbelleği Temizler. İndirilen .deb paketlerinin bulunduğu yerel önbellek dizinini (/var/cache/apt/archives/) temizler. Bu, disk alanı kazanmak için kullanışlıdır, ancak paketleri tekrar kurmak isterseniz yeniden indirilmesi gerekir.
sudo apt autoclean	apt-get autoclean	Eski Önbelleği Temizler. Artık depolarda bulunmayan (eski veya kaldırılmış) paketlerin .deb dosyalarını önbellekten temizler.

Komut	Eski Karşılığı	Açıklama
sudo apt edit-sources	(Karşılığı yok)	Yazılım depolarının ana yapılandırma dosyası olan /etc/apt/sources.list dosyasını düzenlemek için varsayılan metin düzenleyiciyi açar.

Bağımlılık Sorunlarını Çözme Komutları

Komut	Açıklama	Ne Zaman Kullanılır?
sudo apt update	Depo listesini güncelleyerek, paketlerin doğru ve güncel bağımlılık bilgilerini içerdiğinden emin olur. Sorunun kaynağı eski bir paket listesi olabilir.	Herhangi bir yükleme veya düzeltme işleminden önce.
sudo apt install -f	Eksik kalan bağımlılıkları gidermeye çalışan veya bozuk paketleri onarmaya çalışan bir mekanizmadır. -f, --fix-broken (bozukları düzelt) anlamına gelir.	Kurulum veya kaldırma işlemi yarıda kesildiğinde veya bağımlılık hatası aldığınızda.

Bozuk Paketleri Kaldırma ve Temizleme

Komut	Açıklama	Ne Zaman Kullanılır?
sudo apt remove [bozuk_paket_adı]	Soruna neden olduğundan şüphelendiğiniz paketi kaldırmak.	Belirli bir paketi kurarken veya güncellerken sorun çıktığında.
sudo apt autoremove	Başka hiçbir kurulu paketin ihtiyaç duymadığı, gereksiz hale gelmiş bağımlılık paketlerini (artık <i>metin</i> olarak bilinenleri) sistemden temizler.	Genel sistem temizliği ve bağımlılık kalıntılarını gidermek için.
sudo apt clean	İndirilen .deb dosyalarının önbelleğini temizler. Bazen bozuk inen bir dosya soruna neden olabilir; bu temizlik, bir sonraki denemede dosyanın tekrar indirilmesini sağlar.	İndirme hatası şüphesi olduğunda.

Derinlemesine Sorun Çözümü

Komut	Açıklama	Ne Zaman Kullanılır?
sudo dpkg --configure -a	Debian paket yöneticisi olan dpkg'yi, tamamlanmamış veya kesintiye uğramış tüm kurulumları yapılandırmaya zorlar.	apt komutları, başka bir dpkg işlemi çalışırken veya önceki bir kurulum başarısız olduğunda kilitlendiğinde.

Bağımlılık sorunlarıyla karşılaştığınızda, genellikle bu sırayı takip etmek en iyisidir:

1. sudo apt update
2. sudo apt install -f
3. Sorun hala devam ediyorsa, sudo apt autoremove ve sudo apt clean komutlarını çalıştırarak sistemi temizleyin.
4. Eğer sorun belirli bir paketten kaynaklanıyorsa, onu sudo apt remove [paket_adı] ile kaldırın ve yeniden kurmayı deneyin.

Bu komutlar, çoğu bağımlılık sorununu çözmek için yeterli olacaktır. Başka bir komut veya süreç hakkında bilgi almak ister misiniz?